

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ГЕРМАНІСТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Studia in honorem

*Видається на пошану і з нагоди 35-річчя науково-педагогічної діяльності та 60-річчя від дня народження доктора педагогічних наук, професора
Леоніда Миколайовича Черноватого*

Серія:
Філологічні науки
(мовознавство)

Випуск 89 (1)

Кіровоград – 2010

ББК 81.07
УДК 81.25

Наукові записки. – Випуск 89 (1). – Серія: Філологічні науки (мовознавство):
У 5 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – 430 с.

ISBN 966-8089-24-3

До наукових записок увійшли статті, присвячені дослідженню актуальних питань різних галузей сучасного мовознавства – теорії та практики перекладу, лінгвокультурології, дослідження мовних картин світу, етнопсихолінгвістики, психолінгвістики, соціолінгвістики.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів філологічних факультетів, а також учителів-словесників.

Друкується за ухвалою вченої ради Кіровоградського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 8 від 22.02.2010 року).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Олег Семенюк	– доктор філологічних наук, професор
(відповідальний редактор).
2. Григорій Клочек	– доктор філологічних наук, професор.
3. Болеслав Кучинський	– кандидат філологічних наук, професор.
4. Василь Лучик	– доктор філологічних наук, професор.
5. Володимир Манакін	– доктор філологічних наук, професор.
6. Василь Марко	– доктор філологічних наук, професор.
7. Володимир Панченко	– доктор філологічних наук, професор.
8. Валентина Паращук	– кандидат філологічних наук, професор.
9. Василь Ожоган	– доктор філологічних наук, професор.
10. Олег Поляруш	– кандидат філологічних наук, професор.
11. Олена Семенець	– доктор філологічних наук, професор.
12. Олександр Білоус	– кандидат філологічних наук, доцент
(відповідальний за випуск).
13. Тетяна Ліштаба	– кандидат філологічних наук, доцент
(відповідальний секретар).

ISBN 966-8089-24-3

© Кіровоградський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка, 2010

3. Иван Вишенский. Твори. – К.: Держ. видав. худ. літ., 1959. – 269 с.
4. Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Сов. Энциклопедия, 1990. – 685 с.
5. Мелетій Смотрицький. Граматика. – К.: Наук. думка, 1979. – 112 с.
6. Прокопчук О.Г. Категории ранней лингвистической поэтики (трактат Георгия Херовоска «О поэтических тропах» (VI в.) и его перевод «О образах» в изборнике Святослава 1073 г.). – Автореф. дисс... канд. филол. наук. – Минск, 2003. – 23 с.
7. Сковорода Г. Кольцо / Сковорода Г. Повне зібрання творів: у 2 т. – Т.1. – С. 387.
8. Флоря Б.Н., Турилов А.А., Иванов С.А. Судьбы Кирилло-Мефодиевской традиции после Кирилла и Мефодия. – СПб., Алетейа, 2000. – 314 с.
9. Wszystkie modlitwy Rzeczypospolitej. Katalog wystawy 3 lipca – 30 sierpnia 2009. – Wrocław : Zaclad narodowy im. Ossolinskih, 2009. – 94 str.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олена Климентова – кандидат філологічних наук, докторантка Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Наукові інтереси: сугестивна лінгвістика.

МОВНІ ЕТНОКУЛЬТУРНІ МАРКЕРИ У МІФОЛОГІЧНОМУ ПРОСТОРИ

Олександр КОЛЕСНИК (Київ, Україна)

У статті номінативні одиниці на позначення елементів міфологічних просторів розглядаються як етнокультурні маркери. Аломорфізм мовних знаків є наслідком розвитку полісемії відповідних індоєвропейських першооснов.

Designation units denoting components of mythic spaces are treated off as liguo-cultural markers. Their allomorphic features result from polysemy of the corresponding initial Indoeuropean stems.

Мовознавство першого десятиліття ХХІ ст. позначене, крім традиційної уваги до ментальних і лінгвокультурних основ одиниць мови та мовлення [1], пошуками інтегративних підходів до дослідження систем відтворення інформаційних структур, що становлять концептуальні картини світу (ККС) етносів, семантичне поле ноосфери загалом [7]. Так, продуктивним є застосування процедур когнітивної лінгвістики у студіях зіставного характеру [5], зокрема, при вивченні номінативних одиниць, що втілюють міфологічні простори (МП) англійців і українців [3]. Водночас, актуальним виявляється дослідження механізму творення аломорфних етнонаціональних рис мовних знаків, що вербалізують базові елементи МП різних етносів.

Здійснюючи підхід до міфу як аксіоматичної основи культури, ми наголошуємо на універсальності моделей буття, представлених у формах первинного міфу й відображених в етимологічних паралелях одиниць на позначення фокусних концептів-міфологем. Висловимо думку, що зв'язок певної кількості значень з однією основою (першоформою) викликаний властивістю систем зберігати зміст підсистем (значення, масу, енергію тощо), включених до них, а також переходом їх у нову якість на певних етапах свого поступу та, відповідно, перетворенням на нову "відправну точку" у подальшій концептуалізації та вербалізації світу, до якої й здійснюється своєрідна "прив'язка". Подібна кореляція з первинною основою надає елементу системи здатності само-підтримування, своєрідного імпульсу до формо-відновлення й формотворення. У якості прикладу розглянемо полісемантичну лексему *spell* "утворювати слова шляхом написання або назви літер у правильній послідовності; писати / вимовляти; чітко пояснювати; неперервний період часу; стан, викликаний чарами; чари, закляття" [15: 1130]. Значення цієї лексичної одиниці походять від і.е. **spel-* >" сп. герм. **spellan* . "казати вголос" >д. англ. *spellian* "to tell, speak," під впливом д.фр. *espeller* "declare, spell,". Пор. д. півн. *spjal*, д. сакс. *spell* гот. *spill* повідомлення, оповідь, історія, гот. *spillon*, д.в.нім. *spellon* "казати, розповідати", латиш. *pelt* "ляяти, звинувачувати", грец. *ἀπειλέ* "погроза". Видається можливою співвіднесеності вказаних одиниць з і.е. основою *(s)p(h)el-* у значенні "розколювати, розщеплювати, розривати" [17: 985], що демонструє специфічний характер номінативних процесів у контексті міфологічної картини світу: номінація як "позначення шляхом виділення, карбування, різання" призводить до "виривання" певного денотату з хаосу, включення його до системи взаємовідносин елементів відомого світу. Відтак, оповідь перетворюється на перформатив, лінгвокреативну формулу магічного характеру, що надає фрагменту світу бажаної конфігурації. Водночас, вже на

реверберативному етапі поступу мовних систем і лінгвокультур сема "магічне творення" набуває імпліцитного характеру, а власне лексема *spell* має значення "оповідь": *Spel wrecan* - розказати історію (про подвиги Беовульфа) [11: 1751]. Відповідно, значення "складання слова, пояснення, період часу" є результатами семантичних зрушень, що відбувалися протягом 13-16 ст [16]. В інші історичні епохи значення "чари" домінує, що проявляється за умов реміфологізації культури при реконструкції середньовічної картини світу у текстах сучасною англійською мовою: *Those are the spells of a pagan and a warrior* [12: 203]. Цікавим у даному контексті виявляється використання використання зазначеної і. є. основи при моделюванні власного імені мешканця уявного міфологічно орієнтованого фентезі-світу: *Láthspell, the Illnews* [19: 139]. Конструювання антропоніма-прізвиська опонентом позначуваного індивіда є елементом ката-сценарію СУТИЧКА. При цьому імплікується закономірність "новина (вербальне повідомлення) → негативний наслідок", яка алюзивно співвідноситься з магічними здібностями денотата, завдяки котрим наступні події розгортаються у відповідності зі змістом повідомлення. Навмисне акцентування негативно-оцінного компонента даного власного імені за допомогою використання в тому ж комунікативному контексті іншого імені-прізвиська *Gandalf Stormcrow* [19: 138] (алюзія "ворон" → "зловісний" → "лихо" → "смерть") налаштує присутніх в королівському палаці проти чарівника для підтримки індивіда-номінатора, який намагається створити образ відданого радника. У модельованих міфологічно орієнтованих світах, логіка взаємодій в яких відмінна від техногенної, матеріалістично-орієнтованої, ця основа є елементом номінативних одиниць, що окреслюють і деталізують різні аспекти таких світів: *all sorts of rubbish – spellbooks and wands* [18: 58]. Отже, у національних мовних картинах світу наявні певні універсалії, що становлять підґрунтя полісемії та проявляються у вигляді семасіологічних паралелей.

У свою чергу, історично зумовлені зміни у способах взаємодії зі світом, зрушення у свідомості індивідів у бік раціонального начала, котрі викликали періодичні спроби ре-інтерпретації змісту міфу, призвели до символізації власне міфу та вербальних засобів його втілення і розвитку їх аломорфних рис в контексті етнонаціональних лінгвокультур. Основою етнокультурної специфічності мовних знаків визнають "етнокультурну конотацію" [8: 53–57]. Зазначене явище ми схильні співвідносити зі специфікою внутрішньої форми (ВФ) мовних одиниць, у якій міститься еліптизований національно-культурний текст, який, у свою чергу, тлумачиться нами як певний сегмент референтивного коду культури лінгвоспільноти. Цей код поєднує комбінації базових концептів-міфологем і міфологічних сценаріїв і становить систему прототипових інформаційних структур, що є "когнітивною призмою" при розбудові варіантів світу як в художніх текстах так і в різноманітних видах дискурсу. Цей код безпосередньо корелює з "внутрішнім кодом" [13], яким оперує мовна особистість у ході взаємодії зі світом. Подібний підхід визначає наше розуміння власне інформації як сигналів, котрі набувають значення при передачі вербальними засобами, що, у свою чергу, мають пропозиційне підґрунтя і репрезентують знання про реальні / альтернативні світи, стани речей у них, а також вивідні судження (оцінки, переконання, інтенції) стосовно даних світів. Відтак, своєрідні аломорфні риси (семантичні, структурні й лінгвопрагматичні) мовних знаків як репрезентантів концептуалізованої інформації розглядаються нами як маркери етнонаціональної своєрідності історичних варіантів ККС.

Подібні одиниць, з одного боку, забезпечують само-ідентичність носіїв лінгвокультури як мовних особистостей, в широкому розумінні – зберігають само-ідентичність лінгвоспільноти як "дух нації", а з іншого – перетворюються на знаки типу сигналів і стимулів, що в умовах зіткнення з незвичайними явищами, міжкультурних взаємодій, у пізнавальних процесах "запускають" когнітивні механізми, які забезпечують доступ до глибинних пластів попередньо концептуалізованого досвіду, МП соціуму. Не зважаючи на символічність, "казковість", "квазіреальність" МП, він є феноменом відомої реальності, оскільки його елементи виявляються частиною реальних когнітивних процесів унаслідок здатності мови "подвоювати світ", добто, надавати мовній особистості можливість робити висновки стосовно того, що емпірично не спостерігається, виключно на основі опосередкованих мовними засобами репрезентацій. Більш за це, розгляд ККС як наслідку

історичних послідовностей пізнавальних актів, а також той факт, що "об'єктивна картина світу не спотворюється у своїй сутності, оскільки кожен рівень розвитку мови не змінює власне сутності мови" [4: 69] нашою думкою, що наявність у системі національної мови одиниць на позначення елементів МП свідчить про наявність колективного досвіду взаємодії з "міфічним". Така думка узгоджується з висловленою Р. Лассом тезою, що "не існує нічого (жодних подій, послідовностей подій, комбінацій явищ, спільних законів), що з якихось причин не могло б існувати для теперішнього, однак було б істинним для минулого [14: 55]. Зазначений взаємозв'язок можна представити у формальному записі, що дозволяє вести мову про його універсальний характер. Так, $(x) \in M \supset (y) \in L$, тобто, для усіх x , де $x \in M$ (елементом МП), має місце y , де $y \in L$ (елементом мовної системи, при чому, дане висловлювання відповідає характеристикам необмежених універсалій [10: 35]. Відповідно, універсалією імпліцитного типу [10: 35-36] є зворотне твердження, що наявність у мові засобів номінації елементів МП імплікує наявність у відповідній національній ККС концептів, у змісті котрих відображено міфологічний образ світу: $(y_m) y_m \in L \rightarrow (y_m) y_m \in PW$ (PW – picture of the world). Іншими словами, наявність і функціонування мовних одиниць на позначення елементів МП на різних етапах поступу системи мови засвідчує, що відповідні денотати становили об'єкт пізнання, практичної взаємодії, а відтак, "міфічне" є варіантом дійсності, "реальність" котрої є відносною характеристикою, що залежить, передовсім, від специфіки її знакових репрезентацій у різноманітних культуротворчих процесах. Більш за це, з урахуванням принципів аналогії та фрактальності, висловимо думку, що власне специфіка мови як семіотичної системи створює передумови виникнення ефекту реальності модельованих її засобами вторинних міфологічних світів. Наприклад, якщо у мові є одиниці, що вербалізують концепт МАГІЯ, то наявність в ній одиниць на позначення МАГІЧНОГО ПРЕДМЕТА, МАГІЧНОЇ ІСТОТИ, МАГА більш вірогідне, ніж їх відсутність (кількість альтернатив може бути більшою, як передбачено логікою статистичних універсалій і кореляцій), відтак, вербалізація подібних концептів у текстах співвідносить їх з референтивним кодом національної культури і надає зображеному в тексті світу характеру відомого / знайомого.

Отже, система національної мови містить інвентар засобів, які відображають структурований у вигляді концептуальних ієрархій досвід, що дозволяє здійснювати переходи між рівнями узагальнення інформації (операції фокусування, профілізації тощо) і створювати логічні (істинні з точки зору зафіксованих у мові первинних значень) системи образів, які й утворюють картини альтернативних світів. Відтак, з огляду на лінгвокреативну функцію мови, що разом з функцією волевого впливу набувають визначного характеру в культурі ХХ-ХХІ ст., наголосимо на тому, що вона не лише забезпечує "специфічне забарвлення цього світу" [8: 66], а дозволяє моделювати необмежену кількість картин світу, альтернативних варіантів реальності: $L(xu) \rightarrow PW^i(xu) PW^m(xu) \dots n$. При цьому контури модельованого світу окреслюються пропозитивно, а його "реальність" зумовлена "істинністю" / "хибністю" використаних знакових конструктів, співвіднесених із традиційними контекстами. "Істинність" відповідних висловлювань визначається дією "базових операторів", тобто, номінативними мовними одиницями прецедентного характеру, котрі забезпечують "вхід" до системи, становлять джерело знаків-інтерпретант. Іншими словами, здійснюють відсилку до домену концептуалізованої міфологічної інформації, в якому мовна особистість здійснює вибір адекватного знака-інтерпретанта за механізмом аналогового й асоціативного мапування. Прецедентність мовних знаків у даному випадку розуміється як їх автоматизована, підсвідома співвіднесеність з певними концептами-міфологемами і типовими міфологічними сценаріями за їх участю. Функціонування міфем як вербалізованих "базових операторів", з огляду на їх історичну символізацію й розвиток валоративного компоненту як у їх значенні так і у змісті корелюючих концептів-міфологем, призводить до поглиблення аломорфізму національних лінгвокультур і картин світу.

Моделювання можливих світів вербальними засобами на основі міфологічної аксіоматики є проявом синергетичних взаємодій мови, концептуальних структур, МП і культуротворчих моделей як систем, здатних до самоорганізації. Таке моделювання як пошук прийнятного варіанту раціоналізації дійсності, за великим рахунком, відображає

поступ над-системи (у широкому розумінні - самоорганізації Життя). При цьому світо- / тексто-творчі процеси, котрі передбачають обробку міфологічної інформації, вписуються у комплекс причинно-наслідкових залежностей, які й визначають сутнісні (конфігураційні) особливості картини світу, що твориться. Ведучи мову про причинно-наслідкові зв'язки в системі картини світу й МП, зауважимо, що з точки зору синергетичних та універсологічних студій сукупність чинників, що визначають вектор поступу системи, характеризуються як аттрактор (пор. визначення аттрактора як "об'єктів", котрі "притягують" і спрямовують усі процеси організації та відбору в системі" [9: 96]. Атрактором називають також ділянку у фазовому просторі, співвіднесена зі станом системи, тобто специфічний стан деякої системи, в якому вона перебуває, доки певна сукупність чинників не змінює його [2: 63; 14: 80]. Тому, ведучи мову про приналежність національної культури до певного аттрактору, ми маємо на увазі стан концептуальної картини світу, зумовлений взаємодією МП, мови та попередньо концептуалізованого досвіду. Разом вони становлять комплекс стратегічних причин, за якими й відбуваються інформаційні трансформації в картині модельованих світів, тобто, визначається відбір і комбінація історично-контекстуально релевантних інформаційних блоків. Поняття атракції виявляється також продуктивним при розгляді внутрішніх взаємодій у мовній картині світу. Так, М.М. Маковський веде мову про функціонально-динамічні процеси, завдяки котрим окремі елементи мікроструктур (лексичних наборів як взаємопов'язаних лінійних рядів) вступають у відносини, обумовлюють один одного та утворюють на певних часових відрізках дискретні лексико-семантичні набори. Вказані процеси отримують назву лексичної атракції [6: 14]. Виходячи із запропонованої теорії, видається можливим співвіднести визначені нами періоди функціонування мови-міф-культури з аттракторами як системними станами, що проявляються, передовсім, у специфічних ознаках відповідних номінативних одиниць. У термінах М.М. Маковського, кожна семантика синхронно виявляється лише ланкою певної семантичної послідовності (семантичного циклу), що реалізується діахронічно [6: 46]. При цьому кожен з них відзначається наявністю семантичних інваріантів мовних знаків, тобто, обов'язкових, постійних компонентів (первісних значень, що містяться у ВФ) та їх варіантів, залежних від свого лексичного оточення. Принциповим виявляється твердження, що інваріанти зустрічаються в різноманітних (подібних і відмінних) оточеннях різних мов, у той час як семантичні варіанти функціонують виключно в оточеннях певної мови та постають диференційними сигналами цих оточень [6: 46]. Саме тому синхронні варіанти мовних знаків на позначення елементів МП ми визначаємо як лінгвокультурні маркери, котрі засвідчують аломорфність варіантів МП "у дзеркалі культури".

Розвиток етнокультурних рис засобів вербалізації МП розглядається нами як прояв руху тріади мова-міф-культура між аттракторами й проявляється у профілюванні наборів сем, закодованих у ВФ першооснови, співвіднесеної з первинним концептом-міфологемою. Номінативні одиниці на позначення елементів МП віддзеркалюють зміни в способах концептуалізації дійсності, зрушення в співвідношенні раціонального та ірраціонального начал свідомості індивідів відомих історичних епох, етноспецифічні способи семіотичного "підключення" до семіосфери людства. Перспективним є дослідження когнітивних основ формування етнокультурних варіантів концептів-міфологем.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Болдирев Н.Н. Концептуальное пространство когнитивной лингвистики // Вопросы когнитивной лингвистики. – 2004. – № 1. – С. 18–36.
2. Буніятова І.Р. Типологія мовних змін в історичній перспективі // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. – Серія Філологія. – Том 12. – №1. – 2009. – С.57–65.
3. Колесник О.С. Лінгвокультурні особливості організації міфологічних просторів: Вісник ХНУ ім.В. Н. Каразіна – № 848. – Вип. 58. – С. 78–82.
4. Колшанский Г.В. Объективная картина мира в познании и языке. – М.: Наука, 1990. – 108 с.
5. Левицький А.Е. Перспективні напрями зіставних досліджень у межах когнітивно-дискурсивної парадигми // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 23. – Ч. 2. – К.: ВПЦ „Київський ун-т”. – 2007. – С. 119 – 127.
6. Маковский М.М. Теория лексической аттракции (Опыт функциональной типологии лексико-семантических систем). – М.: Наука. – 1971. – 252 с.
7. Манакин В.М. У пошуках мовної моделі світу // Проблеми зіставної семантики. – Вип. 9. – К.: Вид. центр КНЛУ. – 2009. – С. 3–11.
8. Маслова В.А. Лингвокультурология. – М.: "Академия", 2001. – 208 с.

9. Поляков В.А. Универсология. – М.: Амрита-Русь, 2004. – 320 с.
10. Хоккетт Ч. Ф. Проблема языковых универсалий. //Новое в лингвистике. Вып. V (Языковые универсалии). – М.: "Прогресс". – 1970. – С. 45–77
11. Beowulf. – режим доступу: <http://www.fordham.edu/halsall/sbook2.html#lit2>
12. Cornwell B. The Last Kingdom. – London : Harper Collins. – 2005. – 489 p.
13. Fodor J. The Modularity of Mind. – Cambridge, Mass.: MIT Press, 1983. – 217p.
14. Lass R. Historical linguistics and language change. – Cambridge : Cambridge University Press, 1997 – 423 p.
15. Merriam Webster's Collegiate Dictionary.– Springfield : M. Webster Inc, 1994. – 1560 p.
16. Online etymology dictionary / [ed. By D. Harper] – режим доступу: www.etymonline.com
17. Pokorny J. Indogermanisches etymologisches Wörterbuch. – Bern : Francke. – 1959. – 1183 S.
18. Rawling J. Harry Potter and the Sorcerer's Stone.– NY, Scholastic, 1999. – 312 p.
19. Tolkien J.R.R. The Two Towers. – NY, Ballantine Books, 2000. – 415 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олександр Колесник – кандидат філологічних наук, доцент, докторант Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Наукові інтереси: семіотика, лінгвокультурологія, когнітивні студії.

ИССЛЕДОВАНИЕ КОНЦЕПТОВ В ДИАХРОНИИ КАК ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ И МЕТОДИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА

Наталья КОЧ (Київ, Україна)

У статті представлено теоретичне обґрунтування термінів «діахронічний (генетичний) концепт», «синхронічний концепт», пояснення яких ґрунтуються на філософських законах діалектики та розумінні діахронії як системного явища. Психологічна реальність когнітивного знання, яке репрезентується вербальними засобами і представлено в аксіологічній моделі суспільства, яка постійно змінюється, спирається на генетичну інформацію, яку несуть у собі концепти архаїчної свідомості.

The article deals with theoretical justification of the terms «diachronic (genetic) concept», «synchronic concept», which basis is philosophical laws of dialectics and viewing diachrony as systematic phenomenon. Psychological reality of cognitive knowledge, which is represented by verbal means and presented in constantly changing axiological society model, is based on genetic information carried by the concepts of archaic consciousness.

Общая когнитивная основа восточнославянских языков и единый фонд языковых средств обусловили реальное существование восточнославянской концептуально-языковой картины мира, анализ которой опирается на понимание концепта как генетически обусловленной информационной единицы. Исследование концептов и их репрезентантов – концептообразующих лексем – а также признание того факта, что диахроническая репрезентация предполагает наличие качественно иной единицы архаичного сознания – своего, особого объекта представленности, должно исходить из понимания диахронии как системного явления. Такая постановка вопроса содержит в себе проблемные моменты.

Разработка терминов «диахрония» и «синхрония» и включение их в лингвистику принадлежит представителям структурализма, в частности Ф. де Соссюру и его последователям. Известное противопоставление Ф. де Соссюра «диахрония – синхрония» трактуется в современном языкознании неоднозначно. Вспомним некоторые высказывания швейцарского лингвиста, который писал об «оси одновременности» и «оси последовательности»: «... Из коренной антиномии между фактом эволюционным и фактом статическим следует, что решительно все понятия, относящиеся к тому или другому, в одинаковой мере несводимы друг к другу» [10: 127]. Диахрония объясняется Ф. де Соссюром как асистемное явление, не имеющее характера общности, навязанное языку, характеризующееся заменой во времени одного языкового элемента другим, то есть «событие» [10: 124, 127]. Однако одним из противоречивых моментов в учении лингвиста является утверждение, что несистемная диахроническая перспектива обуславливает системы.

Отказ ученых от категорического противопоставления синхронии и диахронии связан с исследованиями языка как одновременного наследия прошлого и феномена настоящего. Так, Густав Гийом, создавший теорию психосистематики, считал, что язык является результатом его преобразования человеком в процессе познавательной деятельности, и предлагал изучать синхронию в развитии. Современное языкознание склонно считать антиномию Ф. де Соссюра «диахрония – синхрония» мнимой. На этом основании асистемность

ЗМІСТ

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

ПРОФЕСОРУ Л.М. ЧЕРНОВАТОМУ – 60	3
ЧЕРНОВАТИЙ Л. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СЕРІЯ DICTUM FACTUM	5
ДЕМЕЦЬКА В. ГРАНИЦІ ЗАСТОСУВАННЯ АДАПТАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДУ ПРОПОВІДІ)	13
КИЯК Т. «ФАЛЬШИВИ ДРУЗИ ПЕРЕКЛАДАЧА» ЯК ПРОБЛЕМА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	17
КОЛОМІЄЦЬ Л. «САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ...» ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У НОВОМУ ПЕРЕКЛАДІ ВІРИ РІЧ	20
НАУМЕНКО А. СКЛАДОВІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПЕРКЛАДАЧА ЯК ЧИННИК, РУЙНУЮЧИЙ ОРИГІНАЛ	25
СЕМЕНЮК О., БИЛОУС В. ПРОБЛЕМЫ ИНТЕРПРЕТАЦИИ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ РЕАЛИЙ ПРИ ПЕРЕВОДЕ (НА ПРИМЕРЕ АНГЛОЯЗЫЧНОГО ТЕКСТА РАССКАЗА Ю.СЕМЕНОВА «ЛЕТОМ 37-ГО»)	31
ЧЕРНОВАТИЙ Л. КОНТРОЛЬ КОМПЕТЕНЦІЇ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ З АРКУША МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	35
DR. SABINA MATTER-SEIBEL. "FALSE SPEAKER OF LANGUAGE": TRANSLATING AND INTERPRETING IN CONTEMPORARY ASIAN-AMERICAN FICTION	40
БИЛОУС О. EIGENSCHAFTEN DES HYPERMEDIASYSTEMS WWW IM ÜBERSETZUNGSPROZESS: DAS HYPERTEXTPRINZIP UND INTERAKTIVITÄT	47
ГЛАДУШ Н. TRANSLATION STUDIES AND OTHER DISCIPLINES	52
ДАВЫДЕНКО Ю. МАКРОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ПРОБЛЕМЕ ПЕРЕВОДА ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ	56
ЗИНУКОВА Н. ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	60
КАЛЬНИЧЕНКО О., КАЛЬНИЧЕНКО Н. МИКОЛА ЛУКАШ ЯК ТЕОРЕТИК ПЕРЕКЛАДУ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕОРЕТИЧНОГО СПАДКУ	63
КІЩЕНКО Ю. ГОЛОВНІ ОСОБЛИВОСТІ СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ	70
НАЗАРКЕВИЧ Х. ПЕРЕКЛАД ЯК ЕЛЕМЕНТ ОЧУДНЕННЯ В РОМАНІ ЕМІНЕ СЕВГІ ЕЗДАМАР «ЖИТТЯ – КАРАВАН-САРАЙ»	73
НЕКРЯЧ Т. СИТУАТИВНА АСИМЕТРИЯ У ПЕРЕКЛАДІ ДРАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СЦЕНІЧНОСТІ	78
ОВСЯННИКОВ В. АНГЛИЙСКИЕ МОДАЛЬНЫЕ ГЛАГОЛЫ КАК ПЕРЕВОДЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	83
ОЛІЙНИК Т. THE POLITICS OF CONTEMPORARY TRANSLATION THEORY	87
ПАВЛЕНКО О. ФАКТОРИ ЗМЕНШЕННЯ РІВНЮ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОЗИ ДЖ. ФАУЛЗА)	91
ПАСІЧНИК О. ЕПІСТОЛЯРНА СПАДЩИНА ЮЛІУША СЛОВАЦЬКОГО В ПЕРЕКЛАДАХ МАРГАРИТИ ГЕЦЕВИЧ	95

ПОДМІНОГІН В., ЯКИМЧУК А. ДИХОТОМІЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СТРАТЕГІЙ ОЧУЖЕННЯ ТА ОДОМАШНЕННЯ В ІСТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	98
РАДЧУК В. ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ МЕТОД МИКОЛИ ЛУКАША	103
РЕБРІЙ О. ТВОРЧИЙ АСПЕКТ ПЕРЕДАЧІ МОВИ ПЕРСОНАЖІВ ФАНТАСТИЧНОГО ТВОРУ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	108
СЕЛИВАНОВА Е. ОБЩЕНИЕ И ПЕРЕВОД.....	113
ТАРНАВСЬКА М. ПЕРЕКЛАД ПІДТЕКСТУ В ОПОВІДАННІ ДЖ.Д.СЕЛІНДЖЕРА “ДОБРЕ ЛОВИТЬСЯ РИБКА-БАНАНКА”	117
ЧАЛА Ю. РЕАЛІЯ І КУЛЬТУРНО МАРКОВАНИЙ ЗНАК: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	122
АБАБІЛОВА Н. ПІДГОТОВКА КОНКУРЕНТНОЗДАТНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	126
БІДНА Т. ВІДТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ МЕТАФОРИ СТАТІ (НА МАТЕРІАЛІ ЧОЛОВІЧИХ ХАРАКТЕРІВ У ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ М. МІТЧЕЛ “GONE WITH THE WIND”).....	1299
БІЛОУС О. ТВОРИ Т.Г.ШЕВЧЕНКА В ПЕРЕКЛАДАХ НІМЕЦЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ...	133
БОНДАРЧУК Л. ВІДТВОРЕННЯ ІНШОМОВНИХ ВКРАПЛЕНЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТИЛІСТИЧНОГО ТРАНСФОРМУВАННЯ ОРИГІНАЛУ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ)	141
ГАВРИЛЕНКО А. ФРАЗЕОЛОГІЗМИ КОМПАРАТИВНОГО ТИПА В ФРАНЦУЗЬКОМУ ЯЗЫКЕ В АСПЕКТЕ ПЕРЕВОДА.....	144
ГАЛЬЧАК Т. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА.....	148
ГІЗЕР В. ПЕРЕДПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ПУТІВНИКА ЯК ТИПА КРАЄЗНАВЧОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОЇ ТА БРИТАНСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЇ)	151
ГРИЦІВ Н. ПРОЛОГ ДО ТРАГЕДІЇ “РОМЕО І ДЖУЛЬЄТТА” В. ШЕКСПІРА В ПЕРЕКЛАДІ В. МИСИКА	156
ДЗЮБА Т. ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ПРИСЛІВНИКІВ-ІНТЕНСИФІКАТОРІВ ДІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	160
ДОВБУШ О. КІНОСЦЕНАРІЙ “OLIVER’S STORY” ЯК ФОРМА ІНТЕРСЕМІОТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ: ХРОНОТОПНИЙ АСПЕКТ	163
ДОВГАНЧИНА Р. ВЕРБАЛЬНІ МАРКЕРИ ПІДТЕКСТУ І ПЕРЕКЛАД (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАННЯ Е.ГЕМІНГВЕЯ “HILLS LIKE WHITE ELEPHANTS”)	169
КАМ'ЯНЕЦЬ А. ПРЕЦЕДЕНТНІСТЬ ТЕКСТІВ ЯК ЧИННИК У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ ТЛУМАЧЕННІ АЛЮЗІЙ.....	173
КАРАНЕВИЧ М. ПРАГМАТИЧНО ЗУМОВЛЕНІ ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ	176
КАРДАШОВА Н. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ	182
КОЗАЧЕК Е. К ПРОБЛЕМЕ ПЕРЕВОДА ФЕЛЬЕТОНА КАК ТИПА ТЕКСТА	186
МІЩЕНКО А. КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ ІНСТРУМЕНТИ ПЕРЕКЛАДАЧА ФАХОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	190

НАНЯК Ю. ВЕРБАЛІЗОВАНИЙ ОБРАЗ ГРЕТХЕН З ТРАГЕДІЇ Й. В. ГЕТЕ «ФАУСТ» У ПЕРЕКЛАДАХ І. ФРАНКА ТА М. ЛУКАША.....	198
ОРИШЕЧКО Т. ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИГУКОВОЇ ЛЕКСИКИ В МНОЖИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ НОВЕЛИ В. СТЕФАНІКА “КАМІННИЙ ХРЕСТ”).....	204
РАДЧУК О. ТЛУМАЧЕННЯ Р.БЕРНЗА ЯК МІФОЛОГІЗАЦІЯ І ДЕМІФОЛОГІЗАЦІЯ	208
РОМАНЮГА Н. ВІДТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СИМВОЛІВ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ НА ТЛІ РІЗНОМОВНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ.....	212
СОЛОВЕЙ Г. ПОЛІТИЧНА ЛЕКСИКА ТА ФРАЗЕОЛОГІЯ В ПЕРЕКЛАДІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	218
СТАСЮК Б. АМОΡФНІСТЬ ГРУПУВАННЯ НЕПОВНОЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ	222
ТИМЧИШИН Н. ПЕРЕКЛАД ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ТИПУ КУЛЬТУРИ.....	226
ХАН О. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ХАРАКТЕРОЛОГІЧНОГО КОНТЕКСТУ В ПЕРЕКЛАДІ «КРУТОГО» (HARD-BOILED) ДЕТЕКТИВУ РАЙМОНДА ЧАНДЛЕРА	228
ЧЕПУРНА З. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОРЯДКУ СЛІВ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ	232
ЯНЧУК С. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АНГЛОМОВНОГО МИРОТВОРЧОГО ДИСКУРСУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	236
КАРТИНИ СВІТУ В АСПЕКТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ, ЛІНГВОКОГНІТИВІСТИКИ ТА ЕТНОЛІНГВІСТИКИ	
HILMAR J.T. BRUNNER. DIE DEUTSCHE SPRACHE UNTER BERÜCKSICHTIGUNG DER NICHTDEUTSCHEN UND MIGRANTEN IM DEUTSCHEN SPRACHGEBIET.....	242
ЗАКАРИАДЗЕ А. LANGUAGE AS CULTURE.....	245
КОМПАНЦЕВА Л. КОНЦЕПТ ‘ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЩЕСТВО` КАК КОГНИТИВНАЯ ОСНОВА ИЗМЕНЕНИЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА.....	250
НІКОНОВА В. КАРТИНА СВІТУ В ТРАГЕДІЯХ ШЕКСПІРА: ПРОБЛЕМА РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯ.....	255
ПРИХОДЬКО А, ПРИХОДЬКО Г. АБСОЛЮТНЫЕ ВАЛОРАТИВЫ "FLEIß" И "SPARSAMKEIT" В НЕМЕЦКОЙ ЛИНГВОКУЛЬТУРЕ.....	260
АНІСІМОВА А., РИШКОВА О. ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ТЕРОРИЗМ В ІНДІЙСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ МЕДІА-ТЕКСТІВ ОН-ЛАЙН ФОРМАТУ)	266
АРДЕЛЯН О. КУЛЬТУРНО-НАЦІОНАЛЬНА КОНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ.....	270
БОЛДЫРЕВА А. НЕКОТОРЫЕ СРЕДСТВА РЕАЛИЗАЦИИ ЮМОРА НА ДИСКУРСИВНОМ УРОВНЕ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ П.Г. ВУДХАУЗА (ФРЕЙМОВЫЙ ПОДХОД)	274
ГОПШТЕР Є. КОНЦЕПТ “РІДНА МОВА” У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ЕТНІЧНИХ УКРАЇНЦІВ ПОВОЛЖЯ (НА МАТЕРІАЛІ ДІАЛЕКТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	279

ГРИГОРЕНКО Т. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА МОВНА КАРТИНА (НА МАТЕРІАЛІ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ)	282
ДОЛГОПОЛОВА Л. ПРИЙМЕННИКОВІ ІНФІНІТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ДІАХРОНІЇ.....	285
ДОРОФЄЄВ Ю. ГРАМАТИКА ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	289
ЕМЕЛЬЯНОВА О. ДО ПИТАННЯ ПРО ЛІНГВІСТИЧНУ КОНЦЕПЦІЮ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	293
ЕСИПЕНКО Н. КОНЦЕПТ НОМЕ В АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХVІІІ СТОЛІТТЯ.....	296
ЗАБАШТА Р. ПОНЯТІЙНОЕ ПОЛЕ 'ПОСРЕДНИК' И НОМИНАТИВНЫЕ СРЕДСТВА ЕГО ВЫРАЖЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ РУССКОМ ЯЗЫКЕ	300
ІВАНЕНКО Н. GOOD AS THE DELUDED WORSHIP IN PLATO'S ALLEGORY.....	305
КЛИМЕНТОВА О. КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКА ТРАДИЦІЯ ТА SACRA LINGUA СХІДНИХ СЛОВ'ЯН.....	308
КОЛЕСНИК О. МОВНІ ЕТНОКУЛЬТУРНІ МАРКЕРИ У МІФОЛОГІЧНОМУ ПРОСТОРІ	312
КОЧ Н. ИССЛЕДОВАНИЕ КОНЦЕПТОВ В ДИАХРОНИИ КАК ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ И МЕТОДИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	316
КРАВЦОВА Ю. МЕТАФОРИЧЕСКАЯ КАРТИНА МИРА М. КУЗМИНА.....	320
КРАВЧЕНКО В. КОНЦЕПТ ЄВРОПА ЯК СЕМАНТИЧНИЙ АКТАНТ У СУЧАСНОМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....	324
ЛАВРИНЕНКО С. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ УЯВЛЕНЬ СФЕРИ НАРОДНОЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ В УКРАЇНСЬКИХ ДУМАХ.....	328
ЛУНЬОВА Т. ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБРАЗУ СВЯЩЕННОЇ КНИГИ В РОМАНІ В. СЕЛФА "КНИГА ДЕЙВА"	332
МАЛЕВИЧ Л. ДО ПРОБЛЕМИ СПІВВІДНОШЕННЯ НАУКОВОЇ І НАЇВНОЇ КАРТИН СВІТУ: ТЕРМІНОЛОГІЧНА МЕТАФОРА	337
МЕДВІДЬ Н. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «ДУША» В УКРАЇНСЬКІЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРОЗІ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	341
РИГОВАНОВА В. ЯЗЫКОВАЯ ЛИЧНОСТЬ В АСПЕКТЕ СОВРЕМЕННЫХ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ТЕОРИЙ.....	346
РОГАЛЬСЬКА-ЯКУБОВА І. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ БЕРЕЗА В УКРАЇНСЬКІЙ ТА РОСІЙСЬКІЙ МКС	350
СТЕВАНОВИЧ Р. ЭСТЕТИКА В МЕНТАЛЬНОЙ СФЕРЕ ЧЕЛОВЕКА. СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ.	355
ФРАНКО О. МОВНІ ОДИНИЦІ ЯК СИМВОЛИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ).....	358
ЧЕРНИШЕНКО І. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЦІННІСНИХ КОНЦЕПТІВ У СОЦІАЛЬНО- ПОЛІТИЧНОМУ ТА СОЦІОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	362
ШУЛЯК С. КОНЦЕПТ СОНЦЕ У ПОЕТИЧНИХ ІДІОЛЕКТАХ Є. ГУЦАЛА ТА В. СИМОНЕНКА.....	370
ЮНАЦЬКА А. МЕТАФОРА ЯК МЕХАНІЗМ УТВОРЕННЯ ЕТНІЧНИХ НОМІНАЦІЙ У АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ США	374

ЯРОВА Л. МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «КРАСА» В РОМАНІ ОСКАРА УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ».....	377
АНДРИАНОВА Н. КОНЦЕПТЫ ЧАТ-КОММУНИКАЦИИ КАК КОГНИТИВНАЯ ОСНОВА ЖАНРА	381
БОЙКО Т. ЕВФЕМІСТИЧНА ЕРОТИЗАЦІЯ ЛЕКСИКИ У ЛІРИЦІ МІННЕЗАНГУ	386
ВАНІНА Г. МОДЕЛЬ КОНЦЕПТУ PR/ПІАР/ПІАР В АНГЛІЙСЬКІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ, РОСІЙСЬКІЙ МОВАХ.....	390
ГНАТКОВСЬКА О. ОБРАЗНИЙ КОМПОНЕНТ КОНЦЕПТУ INTENTION В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	395
ГОГИЛЬЧИН С. ОБЪЕКТИВАЦИЯ СЕМАНТИЧЕСКИХ ПРИЗНАКОВ АНГЛИЙСКОГО ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОГО ПОЛЯ «БЛАГОРОДСТВО» ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ СРЕДСТВАМИ	398
ДУБЕНЧУК Я. ПОТВОРНЕ ТА ЙОГО ФОРМИ В ПОЕТИЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ У. БЛЕЙКА	404
ДЯГІЛЄВА Ж. АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ “ДРУЖБА” В ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ ГЕРМАНА ГЕССЕ.....	407
ЖЕЛЄЗНЯК О. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ АРХЕТИПУ ЗЕМЛЯ В ПОЕТИЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ УКРАЇНЦІВ	412
ЖУКОВА Н. КАРТИНА СВІТУ, ОБРАЗ СВІТУ І МОДЕЛЬ СВІТУ У ЇХ СПЕЦИФІЦІ ТА ВЗАЄМОДІЇ.....	416
ЗАХАРЧЕНКО Н. СТРАТЕГІЯ «ДИСКРЕДИТАЦІЇ ОПОНЕНТА» В ПОЛЕМІЧНИХ ТРАКТАТАХ МАРТИНА ЛЮТЕРА	421